

De gamle platter fortæller – 23.

DAGBLADETS navnkundige journalist, salige Arne Jensen, skrev i starten af 1970'erne artikelserien "De gamle platter fortæller" om kongeskiverne fra Roskilde og Omegns Fugleskydningsselskab. Det blev til i alt 75 artikler, der blev bragt i DAGBLADET i 1972/73. Enkelte af artiklerne blev gengivet op til fugleskydningsselskabets 200 års jubilæum i 1987.

Som en markering af fugleskydningsselskabets 225 års jubilæum, den 28. august 2012, bliver Arne Jensens artikler nu genudgivet. I nogle tilfælde er historien eller ny viden løbet fra artiklerne, men i respekt for Arne Jensen, bliver alle artiklerne bragt, som de i sin tid blev skrevet af den lune journalist. Bortset fra justeringer af diverse trykfejl, er der ikke rettet et komma i Arne Jensens artikler. For at artiklerne til stadighed kan have et opdateret og korrekt indhold i forhold til nutidens læsere, vil der dog i de fleste tilfælde være tilføjet et supplerende efterskrift til de gamle artikler.

Skulle disse tilføjelser eller korrektioner være mangelfulde eller utilstrækkelige, vil det være meget interessant hvis DAGBLADETS læsere kan supplere.

Foruden de gamle artikler, har redaktøren på fugleskydningsselskabets hjemmeside, Henrik Brandt, i samarbejde med redaktionsleder på DAGBLADET Lars Ahn Pedersen forøget serien med yderligere 25 artikler. De 100 artikler vil blive bragt i DAGBLADET i de 100 lørdagsaviser der ligger op til jubilæumsdagen.

Fugleskydningsselskabet officielle betegnelse for de gamle klenodier er "skiver", men i fortsat respekt for Arne Jensens ordvalg, vil vi her bibeholde den oprindelige overskrift.

Interesserede læsere kan læse meget mere om det gamle selskab på www.roskildefugleskydning.dk.

Da Røde port var gul

Fugleskydningsskive fra 1936 med lyntog og biler

De to sidste billeder i serien fra Roskilde og Omegns Fugleskydningsselskabs samling på Hotel Prindsen har vist motiver fra Røde Port, og her bringer vi det tredje og sidste. Det er proprietær A. Gorms skive fra 1936, hvor man ser Røde Port efter ombygningen med lyntog og biler.

Navnet Røde Port er vel nok efterhånden blevet et begreb i Roskilde. I 1846 byggede man i anledning af Danmarks første jernbane, København-Roskilde, der blev indviet i 1847, en viadukt, og den fik i en anledning, vi om et øjeblik skal vende tilbage til, navnet Røde Port. Den var imidlertid ikke spor rød, men opført af gule mursten. I 1936 fik vi så den nuværende Røde Port, og takket være lokale forestillinger overfor trafikministeriet blev den malet rød, hvilken farve den har den dag i dag.

*

Navnet Røde Port er ældgammelt. Det stammer fra gamle dage, da byen var befæstet, og der her lå en port, som var rød. Det var i de tider, da de Roskilde-bisper var håndfaste mænd, der løftede sværdet med samme rutine som den hellige kalk. Men bisperne forsvandt, murene faldt, og den nye tid rykkede med jernbanen ind i byen. Navnet Røde Port blev imidlertid hængende.

Røde Port var som sagt bygget i 1846 for jernbanen, men skønt man kun havde en enkeltsporet bane, var viadukten bred nok til at bære en tosporet. Denne forudseenhed kom bygningen af dobbeltsporet til gode, da dette blev anlagt i 1874. Også for vejbanens vedkommende havde man været forudseende, idet vejen var ca. 8 meter bred, hvilket gav rigeligt til bilerne. I øvrigt var denne

gamle viadukts gule sten forbundet med en mørtel, som det kostede betydelige anstrengelser at få sprængt væk, da den skulle rives ned.

Den nuværende Røde Port gav i øvrigt ar i Roskildes daværende bybillede. Hvor før vænger og markstier gik lige ud til porten, blev der anlagt veje, som førte til nye kvarterer, og Algade fra Hestetorvet til Røde Port vågnede af en ubemærket og dvaletilstand.

Arealet forrest til venstre i billedet var i sin tid fælled, der var tumleplads for kvarterets børn, og her slog cirkus nu og da telte op.

*

Om proprietær Gorm er der at berette, at han i sine yngre dage drev en større gård, Solbjerggården ved Slagelse, med stor dygtighed. I 1929 solgte han den og flyttede til Roskilde, hvor han hurtigt følte sig hjemme og fik en stor venneskare. I mange år repræsenterede han sukkerfabrikken i Gørlev, og som repræsentant for denne virksomhed kom han i forbindelse med mange mennesker. I Roskilde og Omegns Fugleskydningsselskab var han et skattet medlem, og han savnedes sjældent ved skydebrødrenes sammenkomster.

- aj.

*

Efterskrift:

I dag hænger skiverne for de nulevende fuglekonger i Restaurant Håndværkeren, mens de afdøde fuglekongers skiver er deponeret på Roskilde Museum. Andreas Gorms skive indgår i museets særlige afsnit for skiverne og historien omkring Roskilde Fugleskydningsselskab.

*

Tankevækkende at Arne Jensen i 1972 mente, at en 8 meter bred vej under Røde Port gav rigeligt med plads til bilerne! Det er der fortsat en del der mener, men det er vist af andre årsager. Uanset hvad, så er Røde Port i dag en af byens trafikale flaskehalse og en fortsat udfordring for nutidens trafikplanlæggere og beslutningstagere.

- hb.

Artiklen blev bragt i Dagbladet den 2. september 1972 og den 19. februar 2011